

Mělník

Kraj: Středočeský

Správní obvod: Mělník

Nadmořská výška: 215 m n. m.

Počet obyvatel: 18 727

Adresa URL: www.melnik.cz

Okres: Mělník

GPS souřadnice: 50.353902N, 14.481781E

První pís. zmínka: 1274 (750 let)

PSČ: 276 01

Historie obce Mělník

Mělník je původně slovanské pojmenování kopce z mělnických se hornin křídového útvaru. První zmínky o této oblasti pocházejí z 9.století, kdy se zdejší kmen Pšovů připojil k českému knížectví rodu Přemyslova sňatkem Bořivoje s Ludmilou, dcerou posledního pšovského knížete Slavibora. Starý dřevěný Pšov nahradil koncem 10.století nový kamenný hrad Mělník. Manželka Boleslava II. Emma zde razila denárky s nápisem Emma regina - civitas Melnic. V tomto období se začala na Mělníku pěstovat vinná réva.

Od roku 1000 se na Mělníku tradoval zvyk dávat hrad kněžnám a královnám věnem. Ten se později rozšířil i na město vzniklé pod hradem (královské věnné město).

Město Mělník vzniklo ve 13. století z podhradí a později trhové osady. Zakládací listinu město nemá. A tak první zpráva, podle níž se Mělník považoval za město, se objevila až v listině Přemysla Otakara II. z 25.listopadu 1274, kterou byl Mělníkem darován k dobudování obce podíl na výnosu labského obchodu. Mělník prohlásil natrvalo za královské věnné město až Karel IV. Ten sem dal přivést z Burgundska a ze Champagne vinnou révu a zvelebil tak mělnické vinařství.

V době husitských válek zůstávali Mělničané ve spolku s pražany. Za vlády Jiřího z Poděbrad město hospodářsky prosperovalo. Od konce 15.století však stagnovalo a později upadalo. Situace se zhoršila zejména po potlačeném protihabsburském odboji českých měst a části šlechty roku 1547. Císař Ferdinand I. zabavil městu všechny majetek, postihl ho citelnou finanční pokutou, zrušil cechy, dosadil do města císařského rychtáře.

Období od husitských válek do třicetileté války se stalo zlatým věkem pro mělnické vinaře.

Rozšiřovaly se vinice, bohatí měšťané financovali stavbu kostelu sv.Ludmily a na Chloumku kostel nejsvětější Trojice.

Třicetiletá válka velmi těžce zasáhla i Mělník. Časté pobyty vojsk, švédská okupace, drancování, požáry, mor. Odchodem mnoha řemeslníků a vinařů do emigrace se město téměř vylidnilo. V 17. a 18.století Mělník ničily požáry, morové epidemie, selská povstání a řada neúrodných let.

Od konce 18.století se Mělník stal součástí zemědělského zázemí pro pražskou aglomeraci a také průchozí stanicí dálkového obchodu a exportu. Jen málo se ho dotkla průmyslová revoluce. Někdejší královské věnné město se změnilo na téměř provinciální městečko. Továrny zde vznikaly jen v souvislosti s vývojem zemědělství. Typické byly trhy, jarmarky, živnosti, řemesla a tradiční vinaření.

Od roku 1850 se město stalo sídlem okresních úřadů. Po pádu Bachova absolutismu se rozvíjela aktivita různých kulturních a společenských organizací. Spolek hasičů, Sokol, Klub veslařů mělnických, Klub českých turistů, Klub velocipedistů, Zpěvácký spolek. V této době začal vycházet první místní

týdeník.

Výhodná poloha Mělníka přinesla s sebou rozvoj na poli komunikací - první parník pod městem (1845), železnice (1874), most přes Labe (1888), přístavní překladiště (1897), vltavský kanál (1902 -1905). Od roku 1894 se ve městě používal telefon a telegraf. Nový způsob podnikání si vynutil i vznik peněžních ústavů - Občanské záložny, spořitelny, Hospodářské záložny.

Ve druhé polovině 19.století na Mělníku stále vedlo zemědělství - pěstovala se pšenice, sladovnický ječmen, zelenina, ovoce, vinná réva. Se zemědělskými výrobky se čile obchodovalo. Ve městě byl roku 1868 postaven cukrovar.

Koncem století vznikla na Mělníku řada odborných škol - např. v roce 1881 speciální vinařská škola (první tohoto druhu v Čechách), v roce 1897 košíkářská škola, v roce 1910 gymnázium. Vývoj oblasti zastavila první světová válka.

V letech první republiky (1918 - 1938) se ve městě hodně stavělo - budovy okresního úřadu, kulturního domu, pošty. V roce 1928 byla dokončena stavba velkého obchodního přístavu na Labi, budovaly se komunikace, kanalizace, prováděla se elektrifikace. V letech 1911, 1922 a 1933 se poprvé uskutečnily slavnosti vinobraní. Od roku 1933 se stala ze slavnosti tradice, která se dodržuje dodnes, i když v poněkud jiné podobě.

V roce 1938, po záboru pohraničí, se severní část mělnického okresu dostala do bezprostředního sousedství "říše".

Konec druhé světové války na Mělníku oslavili obyvatelé města 13.5.1945 společně s vojáky sovětské a polské armády a s partyzány.

